

I Varemeis linn.

Kust kõik alguse sai...

KUULA
TEKSTI

Muuseumi sügavas hoidlas valitses vaikus. Aeg ei liikunud siin tavapärasel viisil – ta vajus aeglaselt nagu tolm, mis kattis riuleid ja klaaspindu. Mina, vana tumedast klaasist apteegipurk olin seal pimeduses kaua oodanud. Ühel hommikul tungib läbi akna esimene märtsikuu päikesekiir. See sikutab mind unest lahti ja valgustab mu ümbrust.

Ma ei olnud üksi. Minu ümber riiulitel ootasid teisedki vaiksed tunnistajad. Ma näen tolmust laevamudelit, mille purjed on halliks tõmbunud, ja binoklit, mis on kaotanud oma sära, kuid vaatab ikka veel igatsevalt kaugusesse.

Tema kõrval seisis vana kedervars, mille rütmikas vurr oli ammu vaibunud, kuid mis kandis endas ikka veel töökate käte soojust. Seal oli ka katkine kaal ja rivi väikesid klaaspudeleid, mis on minu pisemad sugulased. Me kõik ootame midagi – mingit märki, et meid on veel kellelegi vaja.

Järsku kostsid ukse taga sammud... Uks avanes aeglaselt ning hoidlasse voolas värske õhk, mis pani tolmuosakesed päikesekiirtes tantsima. Muuseumitöötaja astus sisse, käes nimekiri. „Vaatame need ka üle...” lausus ta vaikselt. „Need lähevad näitusele.”

Mind tõsteti riiulilt ja asetati lauale. Kui ta luges ette nime, Salme Purkin, tundsin ma enda sees midagi virgastavat. See oli nagu uks, mis avanes minu sees. Ja mälestused, need, mis olid tolmuks muutunud, hakkasid taas kuju võtma.

Ma mäletasin Narva saabumist. Linn oli varemeis, purustatud ja hall. Salme, noor ja habras naine, seisis keset varemeid. Ta oli tulnud Tallinnast, käskkiri taskus, et rajada siia apteek. Mustaks põlenud korstnad seisavad püsti nagu hirmunud hiiglased ja kivirusud katavad tänavaid. Ainsad terved hooned, mis kauguses silma hakkavad, on Kreenholmi suured kivihooned.

Salme oli tulnud asendama teist proviisorit, Hilda Uustalu.

Narvas olid ainsad elamiskõlblikud kohad Kreenholmi vabriku töölikasarmud. Need suured punastest tellistest hooned kõrgusid keset hävingut. Seal elasid sõjamehed ja sadakond tsiviilelanikke. Üks tilluke tuba selles kasarmus pidi saama meie uueks koduks ja apteegiks.

Sellest väikesest toast, ühe laua ja kahe tooliga, algas uus elu.

Meie uus apteek on lihtne. Siin on puidust laud, pikk pink ja üksainus seinariil, kuhu Salme mind seisma paneb. Ma näen sealt tervet tuba. Salme on väsimatu – ta sätib ja sätib, kuni iga asi on oma kohal. Kuigi väljas on külm ja Narva tänavad on tühjad, on siin toas tunda elu algust.

MÖTLEMISAIN JA ARUTELUKAPSID

- 1 Milline on teksti üldine meeleolu? Too näiteid tekstist. Võimalikud sõnad: **kurb, vaikne, lootusrikas, nukker, rahulik, salapärane, sünge, soe, uus algus**
- 2 Milliseid tundeid tekitab sinus varemetes linna kirjeldus?
- 3 Miks nimetatakse esemeid tekstis „vaikseteks tunnistajateks“?
- 4 Mida sümboliseerib vana apteegipurk selles loos?
- 5 Miks on oluline säilitada vanu esemeid ja lugusid?
- 6 Miks võis just apteek saada üheks esimeseks kohaks, mida sõjajärgses Narvas taastama hakati?

SÖNASEGU

- 1 Vali üks ese tekstist:
Laevamudel, binokkel, kedervars, kaal, klaaspurk
- 2 Kujuta ette, milliseid mälestusi see ese võiks endas kanda.
- 3 Kirjuta 3–5 lauset:
  - Kus see ese varem oli?
  - Kes seda kasutas?
  - Milliseid sündmusi see „mäletab“?
- 4 Leia tekstist ja loe ette väljendid või laused, mis viitavad mälestustele või aja möödumisele.
Näiteks: „purjed on halliks tõmbunud...“

FANTAASIASIIRUP

- 1 Kas esemetel võivad olla „mälestused“? Too näiteid esemetest, millel võiks olla oma lugu või saladus.
- 2 Kui sina oleksid muuseumis üks ese, siis:
  - Mis ese sa oleksid?
  - Kellele sa kuulusid?
  - Mida sa oled näinud või kogenud?
  - Millist lugu sa inimestele jutustaksid?
- 3 Kirjuta lühike jutustus või räägi oma lugu kaaslastele.

NUPUTAMISTILGAD

Skaneeri QR-koodid ja avasta veel huvitavat!

